

GUY MASSAT, 8 noiembrie 1934 –

2010.03.25

dacă traducem analiză prin eliberare, ce este un psihanalist? Lacan ne spune: “psihanalistul nu se autorizează decât de la el însuși”, și nu de la sine însusși, ceea ce ar fi să se autorizeze din propria reflecție. Aceasta înseamnă că nu depinde de nici o autoritate, de nici o știință, de nici un Altul, ci doar de practica sa, și a cătorva alții. Cine sunt ei? Sunt analizanții. Psihanalistul este un mare A barat. Și nu există Altul lui Altul care să justifice prin somitatea sa poziția de analist. În acel sens, nu există analist, doar analiză.Adică un proces de eliberare care nu se oprește asupra nici unei imagini. Să te oprești asupra unei imagini este să pierzi mișcarea, s-o interzici, s-o schimbi în contrariu, să fac ca Ahile să prindă broasca testoasă. Analistul este deci cineva care își reinventează de fiecare dată meseria. “Psihanaliza este punerea în chestiune a psihanalistului” “Analistul e în chestiune chiar și în tăcere”. ședința analitică e un proces de eliberare care nu e atribuibilă nici analistului nici analisantului. Analistul este, am putea spune, un fel de libertar sau libertarian care nu se autorizează decât de la el însuși. Ce înseamnă auto? Același, ce se aude ca și mă iubește, să repeți nu e să găsești același lucru. Cum spune Aragon: poți să-mi deschizi iar brațele este mereu prima dată”Libertatea deci nu se autorizează decât de la propria dorință. Libertatea e liberă chiar să nu fie liberă

2010.05.27

În revanșă, pasa preconștientului este pasa constitutivă a psihanalizei, stă în întregime pe practica divanului

2010.06.24. Televiziune, Chan și gândire chineză

Seamănul, cu explicațiile sale verificabile, nu au interes și sens decât în conștient. Chiar dacă post-freudienii încearcă, încă și mereu, după moartea lui freud, să minimizeze inconștientul, pentru Tchan, ca și pentru lacanieni, deschiderea inconștientului se devoalează ca și conceptul dinamic fundamental. “Vidul nu diferă de formă și forma nu diferă de vid”. Așa că am putea imagina că într-o zi, psihanaliștii, cu adevărat dezintoxicați de discursul lacanian, ar putea, în felul maeștrilor Tchan, să strige analizantului lor: “Ce este inconștientul?” Iar când analizantul ar ezita, sau ar răspunde cu o formulă cunoscută: ar primi o lovitură de baston! Dar acel gen de practică nu mai este la modă. Cuvântul scansiune nici măcar nu e în dicționarele de psihanaliză. Dacă psihanaliștii nu vorbesc, cum s-ar putea autoriza să dea lovituri de baston? Totuși, modul de a vorbi a lui Lacan, relevă deseori de khat, sau ieșiri în contra turmofiliei generale. Deloc răspunsuri directe, în maniera gong an: absoluție, resoluție, disoluție subită, pentru a împiedica interpretarea în cerc. A intrerupe, a punctua și a spune pentru a elibera Tantalul de supliciul ui. Analistul e maestrul kong fu, aidcă “omul vidului”. O greșeală de scriere, dar voită, dealtfel călugării shaolin nu m-au dezmințit.

2014.06.17. Noi nu suntem născuți...

Privind de aproape noi suntem fără rațiune și fără scop. Noi suntem fără formă căci forma noastră se schimbă fără încetare. Noi suntem fără nume, fără prenume, nici nume propriu, nici nume comun, nici nume postum căci acele nume nu sunt ale noastre ci cele pe care le spun alții. Fiind fără rațiune, fără formă și fără nume, noi putem constata că nu suntem născuți. Iată că prin cuvinte am ieșit din narcisism, acea cochilie de cuvinte care ne închidea. Suntem martori că nu eram decât maimuțe ale cuvintelor...

2014.06.18. Gorgias, Tratatul non-ființei...

Ființa nu există. Nimic nu există. (nu există decât vorbirea). Ființa este incognoscibilă. (nu cunoaștem decât ceea ce este spus). Ființa este incomunicabilă (nu comunicăm decât din vorbire)...

2016.06.17. Lacan și Zen. Tetralema, Inconștientul și Topologia

După legenda chineză, onorabilul CANG JIE, în timpurile Împăratului Galben, acum vreo 3000 de ani î.H., este cel care a inventat scrierea. Tradiția îl reprezintă pe Chang Jie cu patru ochi. (Nimic de-a face cu ochelarii. Haina sa de frunze indică faptul că el este intemporal ca și natura). Logica tetralemei (patru moduri de a vedea, a spune, a gândi, patru propoziții) facilitează la fel de bine înțelegerea nodului Boromean din topologia nodurilor lui Lacan, cât și scrierea chineză, despre care știm, după Huo Datong, că e structurată precum inconștientul tuturor indivizilor. Această scriere este constituită simultan din ideograme, pictograme, fonograme și combinații variate obținute pornind de la aceste trei structuri.

2016.08.09. Sunetul și Nodul Borromean

“Inconștientul, asta vorbește, ceea ce îl face să depindă de limbaj, despre care nu știm decât puțin”, ne spune Lacan în Televiziune. Limbajul se opune limbilor curente așa cum Dao (vocea veritabilă) diferă de vocile obișnuite. Vocile comune se definesc și se articulează în ele însele sau între ele, precum și limbile. Vocea veritabilă, ea, nu încetează să se spună fără să se defineacă vreodată. Ea se refulează mereu pe sine pentru e merge mereu dincolo de sine, într-o sublimare transcendentală, un plus de juisare, așa cum face poezia. Ea spune, dar este deja alta decât ceea ce a spus. Aceea este veritabila refulare originară sau pulsația temporală (cele patru concepte), sau limbajul inconștientului, despre care Lacan precizează că “se ține în așteptare în aerul non-născutului”.

(Deci, într-un fel, vorbeam deja înainte de a ne fi născut).

“Că spunem rămâne uitat în spatele a ceea ce se spune în ceea ce se aude”. Refulării originare, care este o continuă depășire de sens, i se substituie în mod natural refulările societăților care încearcă prin toate mijloacele să impună prorpiile lor moduri, statice și plicticoase, de juisare. Diferitele culturi de pe această planetă nu încetează să le stabilească dicționarele. De aceea, așa

cum o denunță Rimbaud: “Trebuie să fi academician, mai mort decât o fosilă, pentru a perfecta un dicționar, de orice limbă ar fi. Cei slabi s-ar pune să gândeacă despre prima literă a alfabetului, care i-ar putea rapid conduce în nebunie!”

În timpul războiului Lacan a învățat chineza. Profesorul său, Francois Cheng, i-a vorbit despre Taoism. “Tao înseamnă cale”, i-a spus el. “De ce nu voce?”, a întrebat Lacan. “Dar Tao înseamnă și voce în chineză”, i-a explicat Francois Cheng. Aceasta i-a fost suficient lui Lacan ca să înțeleagă, dintr-o dată, Taoismul, mult mai profund decât acei sinologi care pretind să dea seama de cartea lui Lao Tse încăpățânându-se să traducă Dao prin cale. În ce-l privește pe Francois Cheng, el a devenit academician.

Putem spune, jucând asupra sunetului, “vocea valorează A”, în orice caz, atunci când e vorba despre voce, veritabila voce, care diferă de vocile obișnuite, așa cum diferă sistemul inconștient de sistemul rațiunii obișnuite sau savante. Ce este A? Sunetul a în chineză, folosit la final de frază, marchează toate formele de interogație (de altfel, “sistemul inconștient al tuturor indivizilor este structurat ca și scrierea chineză”).

În această dimensiune a sistemului inconștient conceptul de “știință” se schimbă fonetic în “a se avea” prin simplul fapt că a avea-ul precedă a fi-ul care, el, este mereu static. A avea (a vedea A) este puterea misterioasă de a face ceva cu puțin și chiar pornind de la nimic.

Sunetele scrise, sunt ceea ce numim litere. Dar sunetele nu se reduc la litere pronunțate. Când părăsim sistemul rațiunii pentru a intra în sistemul inconștient (RSIa), este invers: sunetul produce litera. Printre toate sunetele, sunetul a are un rol privilegiat, în toate limbile extrem orientale, în pali, în sanscrită, precum și în sistemul inconștient al psihanalizei. Sistemul inconștient la Lacan ar putea chiar să fie rezumat la patru sonorități ale lui A: 1.A, (marele Altul, la inspirație), 2.A/, (Altul care nu există, la expirație), 3.a, (micul altul, eul imaginar “cuvântul a”), 4.obiectul micuț a, (plus-valoarea, plusul de juisare).

Marele A corespunde Simbolicului, A/ Realului (inconștientul), a Imaginarului, iar “plus-valoarea și plusul de juisare” “obiectului micuț a”. Toate acestea sunt descifrate în nodul Borromean. Sunetul a este articulația fonetică cea mai elementară. Este suficient să deschizi gura pentru a fi pronunțat. În scrierile Indiei, a este inerent tuturor consoanelor alfabetului. A este începutul, deci în consecință, începutul tuturor sunetelor. În plus, în pali și în sanscrită ca și în greacă, a este particula negației dinamice (de exemplu

în greacă: atom, ateism, în pali: “anatta” care înseamnă fără eu și “anytia” în sanscrită care desemnează impermanența).

2016.09.14. Heraclit - Clitorisul lui Hera

Numele Heraclit, Heraclitos, (Herakleitos) înseamnă literal clitorisul lui Hera. Clitorisul (κλειτορίς, cleitoris), este singurul organ care nu are în corp decât o singură funcție: juisarea. Hera, sora vârstnică, apoi ultima și eterna soție a lui Zeus, suveranul suprem al zeilor și al oamenilor în mitologie, este personificarea juisării. Sigur, juisarea fiind mișcare, nu se exprimă decât prin faze contrarii care se pot combina sau opune. Astfel, juisarea se poate arăta rivală și rezistentă pentru alte aspecte ale sale, în felul jocurilor iubirii și urii la Empedocle, pe care Freud îl citează, dar este în cele din urmă în favoarea a mereu mai multă juisare, sau plus de juisare cum spune Lacan. Acea mișcare a juisării constituie pentru Zeus și pentru Heraclit sensul vieții, realul, și puterea tuturor puterilor.

2018. 02.07. INCONȘTIENTUL ESTE CEL DE-AL TREILEA CREIER AL NOSTRU, EL ESTE VERITABILUL CREIER ANTI-DURERE ȘI ANTI-DEPRIMARE

Inconștientul este cel de-„al treilea creier” al nostru. Accedem acolo în mod practic prin gaura sexului. (Primul creier este în craniu, al doilea în stomac).

Acest „al treilea creier” este un univers autonom și dinamic, fabulos, uimitor, minunat unde tot ceea ce este imposibil în realitate este posibil acolo.

Cuvintele, lucrurile, imaginile își exprimă acolo plusul lor de juisare în mulțimi infinite de infiniți. Spunerea le este acolo maestru, ea este performativă fără nici o condiție.

A spune este a face și știe să acționeze. Este sursa continuă a posibilităților celor mai stranii, într-o absență totală de prejudecăți.

Acest al treilea creier este „pre-ontologic”, el ocupă „aerul non-născutului”, explică Lacan. Acest al treilea creiernștie întotdeauna mai mult decât am putea vreodată presupune.

Acolo domnește „Topologia și timpul (și timpurile)”, (seminarul26) ale lui Lacan. Vârstele, epocile, timpurile nu contează acolo, 1000 de ani sau 20 de ani este la fel. Resimțim acolo îmbrățișările delicioase ale eternității, ale libertății infinite, ale juisării absolute. Fiecare este acolo totodată nimeni,

absolut nimeni, fantomă sau fantasmă, și în același timp, sau după cum îi convine, toate numele istoriei trecute, prezente și viitoare.

Dar, noi nu vom trata aici despre capacitățiile extraordinare ale acestui al treilea creier: inconștientul.

Noi ne vom mulțumi să nu folosim decât capacitatea sa de juisare prin care putem suprima durerea, suferința, simptomurile, toate formele de depresie maligne precum și cele ale fricii de sex și de moarte.

Așa cum l-a trăit și experimentat autorul, în persoană, tot așa precum și analizanții despre care ne raportează aici, cu consimțirea lor, istoriilelor stupefiante.

Atunci când ne autorizăm să facem să vorbească al treilea creier al nostru, adică să spunem totul despre fantasmele noastre sexuale, ne eliberăm, nu doar de durerile și suferințele noastre, ci și de toate închisorile limbajului.

Metoda este cutezătoare, directă, simplă, eficace, definitivă și la îndemâna oricărui suferind, chiar și atunci când el este inhibat de către vreun traumatism infantil. Făcând să vorbească propriile cuvinete, el reușete acolo.

Nu vindecăm ceea ce este cel mai grav prin paleative anti-durere. Atunci când am spus totul despre fantasmele noastre sexuale, putem spune totul și să resimțim în sfârșit o fericire fără limite.

Dionysos s-a reîntors.

Vorbirea noastră a devenit total liberă și benefică. Asta merge pentru că vorbirea este natura tuturor lumilor posibile și imposibile.

Iată propriu-zis o revoluție: să cobori în continuul juisării cu prima ocazie și să abandonezi vorbăria conflictuală a pulsiunilor parțiale ale realității noastre obușnuite pentru a te liniști și a te elibera definitiv de suferință și de frică.

Nu există doar creierul nostru cranian, nu există doar această viață, există alte lumi, există un al treilea creier, inconștientul.

Puterea este mai puțin știința, este puterea de „a vedea asta”. Puterea nu este eul, este „cuvântul a, cuvântul spre, cuvântul pentru” (în franceză, moi – eu = mot a - cuvânt a), cel care desemnează plusul de juisare.

UN AL TREILEA CREIER

Numim „creier” ceea ce are puterea să dirijeze totul. Noi știm cu toții, creierul nostru, cel ce este între găurile urechilor noastre, este sediul inteligenței, al judecății și imaginației. Cu aceste o sută de miliarde de neuroni care se reînnoiesc în mod regulat după ultimele noutăți, el dirijează totul.

Acest organ este un obiect material care cântărește vreo 1300 de grame. În ciuda progreselor spectaculare ale neuroștiințelor, care nu sunt decât la începuturile lor, nu știm încă totuși cum funcționează el „jumătate din creier este încă necunoscută”, ne explică specialiștii.

Noi am crezut mult timp că nu aveam decât acest singur creier. Dar de puțin timp, considerăm că „burta” este un al doilea creier. El ar conține tot atâția neuroni și axoni (ceea ce conduce influxurile nervoase) cât primul.

L-am numit la început „Farmecul discret al intestinului” (Dr. Gulia Ender Acte Sud). El era până atunci refulat și sub strânsoarea primului. Totuși noi îl cunoșteam deja fără să-l numim „creier”.

Într-adevăr, toată lumea știe că deseori este burta, (sau altfel spus, sentimentele), cea care vorbește cel mai bine despre noi înșine. Burta are putrea de a porunci: „Capul spune nu și burta spune da” și este ea cea care-l învinge.

„Avem asta în mațe (sânge)” spunem despre pasiuniile noastre. În plus unii explică faptul că noi nu gândim în mod fundamental decât cu corpul. Este ceea ce ei numesc „cogniție încarnată”.

Inconștientul, în ceea ce-l privește, el este un „al treilea creier”, dar spre diferență de celelalte două el este imaterial, el nu se situează nici în craniu nici în burtă, el este anterior celorlalte două și chiar le dirijează fără ca ele să știe.

El este „pre-ontologic” explică Lacan („Cele patru concepte fundamentale” p.31): „Deschiderea (vidul) inconștientului este pre-ontologică”. „Inconștientul se situează în aerul non-născutului” („idem” p.25).

Este vorba, în sens larg, despre „creierul freudian”, adică „libidoul”, altfel spus despre dorința sexuală.

„Realitatea inconștientului, spune Lacan, este de a fi sexualitate” („Cele patru concepte” p.137, p.159). „Orice dinamică este în mod esențial sexuală” („idem” p.185).

Dar să nu ne amăgim, în practică, este mult mai dificil de înțeles și de experimentat decât ar putea părea. Este pentru că este vorba despre a te smulge din tine (adică din conștiința reflectată), din gândire și din sentimente, din toate sentimentele, sau, pentru a vorbi mai tehnic, de a merge prin-dincolo de „Simbolic și Imaginar", animate de pulsiunile parțiale haotice și conflictuale care formează realitatea noastră obișnuită.

Inconștientul, el, în mod invers, este o pulsiune continuă. Este o „forță constantă (p.150)", „pre-ontologică și de ordinul non-născutului".

Odată cu inconștientul noi părăsim și inversăm principiul ontologic al lui Parmenide: „Ființa este și non-ființa nu este. Trebui să spui și să gândești că ființa este și că non-ființa nu este. Căci despre non-ființă nu putem spune nimic și nu putem gândi nimic."

Totuși, așa cum a arătat-o Gorgias în al său „Tratat despre non-ființă", nu există decât limbaj. Orice ființă sau non-ființă, oricare i-ar prezentarea sa, nu este decât un efect de limbaj.

Așa cum spune Lacan: „Este din limbaj faptul că noi avem aceastănebunie că extă ființă". Așa cum scria Freud lui Stephan Zweig: „Aștept, aștept cu un fel de nerăbdare să trec în non-ființă" (scrisoare din 18 mai 1936).

Astfel inconștientul este infinitul, vidul, non-ființa care vorbește, gândește, acționează și creează mai bine și mai sigur decât ființa, chiar dacă este cu o cu totul altă logică.

Am putea evoca aici „zidul lui Planck" al fizicii cuantice: dincolo de această limită, zidul lui Planck, toate legile fizicii clasice sunt inversate.

Dacă inconștientul este imaterial, pre-ontologic, înăscut, totodată „nici-ființă nici non-ființă" (idem, p.32) el este anterior realităților corpului, și ale spiritului care sunt născute, create și constituie ceea ce numim realitatea noastră sau halucinațiile lumii noastre obișnuite.

Dacă nu ar fi existat acest non născut (inconștientul), nici o ieșire din realitatea noastră și din suferințele sale, care sunt născute, create și formate, nu ar fi posibilă.

Dar pentru că există acest non-născut (inconștientul), ne putem elibera de toate suferințele realității. Inconștientul este „dincolo" de realitate.

Am putea spune că este vorba despre a te trezi în moarte, motor indispensabil al juisării.

Este pentru că inconștientul se exprimă printr-o stranie topologie. În această topologie, pe care am putea-o numi topologia morții și a juisării, moartea vorbește, fonetic, și funcționează într-un mod la fel de elaborat ca și în realitate care pierde astfele ceea ce trecea a fi drept privilegiul său. Astfel moartea vorbește și acționează, chiar dacă este într-un mod foarte diferit de cel al halucinațiilor ontologice ale realității noastre. Ceea ce ar justifica ceea ce se spune în extremul-orient, adică faptul că „moartea este o stare superioară vieții, și juisărilor vieții”.

Îl putem invoca aici pe Rimbaud atunci câd el spune: „Ea este regăsită, ce? Eternitatea, este marea înaripată cu soarele”. Este pentru că apa juisează de foc stingându-l și focul juisează de apă evaporând-o. (Eternitate este, așa cum toată lumea a trăit-o, anagramă a îmbrățișării – din franceză: eternite = etreinte).

Juisarea ucide ceea de ce ea juisează, ea utilizează moartea pentru a se perpetua. Pentru cât de puțin nu am fi prea inhibați de unele traumatisme infantile, facem cu juisarea și organele actului sexual, experiența juisării non-ontologice sau „non-egotice” a absorției perfecte a inconștientului care utilizează moartea.

Este un lucru care trebuie bine înțeles și bine fundamentat în sexualitatea obișnuită pentru ca ea să poată să funcționeze și în „spus(în franceză di=dit=spus)-mensiunea” de dincolo a vieții obișnuite sau a eternității.

Așa cum se vede, este timpul de a lua juisarea inconștientului în serios, acest „al treilea creier” infinit, absolut, etern.

„Inconștientul, spune Lacan, este insistența din care se manifestă dorința sexuală”. Juisarea și orgasmul juisează de ceea ce ele distrug așa cum o putem experimenta în actul de a mânca sau al oricărei forme de absorbție.

Este de asemenea ceea ce afirmă în mod tradițional Zen-ul care semnifică în mod precis „absorbție”.

Traducerea zen-ului prin „meditație” este o mizerie de traducere așa cum există câteva care fac scandaluri în istoria gândirii mondiale.

Lacan, care cunoștea chineza, știa adevărata semnificație a zen-ului. Este motivul pentru care el deschide celebrul său seminar asimilând Zen-ul și metoda psihanalitică (Seminarul 1). (Ceea ce ar fi total imposibil dacă zen ar însemna meditație).

Pentru a sesiza această inversiune de sens trebuie să reurcăm până la Bouddhismul primitiv. Într-adevăr, să reamintim că limba lui Buddha era pali și că practica fundamentală a Bouddhismului era „jhana" (se pronunță djana) și care înseamnă „absorbție".

Luat în sensul său cel mai larg termenul djana desemnează orice absorbție și în sensul său particular el desemnează absorția extatică a lui Bouddha în poziție de lotus. Așa a fost vreme de cinci sute de ani. Apoi în fața succesului „vorbirii" lui Bouddha toate discursurile în pali au fost traduse în sanscrită, limba literară prin excelență. Acela este momentul în care termenul pali djana a fost transcris eronat prin sanscritul dhyana care semnifică în mod exact meditație" sau „contemplare".

Această substituție de sens era favorabilă învățăturilor Brahmanilor indieni. Este tot în această epocă când un practicant al djana-ei autentice, Bodhidharma, constatând că practica Bouddhismului se degrada din ce în ce mai mult, a decis să părăsească Indiile pentru a merge în China și a preda adevărata djana. „Djana", chinezii o pronunță „tchanna", apoi, prin apocopă, „tchan", așa cum spunem pentru ușurință „cine" pentru inema sau „auto" pentru automobil.